

Advokatnemnda - vedtak - ADN-2026-24432

Myndighet	Advokatnemnda – vedtak
Dato	2026-09-14
Doknr/publisert	ADN-2026-24432
Stikkord	Bruk av juristtittel på bakgrunn av utenlandsk utdanning. Egnethetsprøve.
Sammendrag	Saken gjaldt klage over Advokattilsynets vedtak om at klager måtte bestå egnethetsprøve for å kunne bruke juristtittelen i Norge. Klager hadde fullført en mastergrad i rettsvitenskap i et EU-land, og argumenterte for at hun hadde syv års erfaring med juridisk arbeid fra Norge. Advokattilsynets vedtak ble opprettholdt. Klager ble ansett å ha betydelig relevant juridisk erfaring fra norsk skatteforvaltning, herunder innen skatterett, forvaltningsrett, EØS-rett og statsstøtterett. Etter Advokatnemndas syn hadde klager allikevel ikke sannsynliggjort at hennes kunnskaper om norsk rett hadde den nødvendige bredden med tilhørende dybde og omfang. Det ble særlig lagt vekt på at hun ikke hadde sannsynliggjort relevant arbeidserfaring eller annen erfaring fra sentrale rettsområder som inngår i norske juristers kjernekompetanse, så som offentligrettslige fag som sivil- og straffeprosess, og privatrettslige fag som familie- og arverett, fast eiendoms rettsforhold og alminnelig formuerett.
Saksgang	Sak 24432
Forfatter	Cecilie Lysjø Jacobsen (leder), Torunn Ness og Christian Reusch.

Innholdsfortegnelse

Advokatnemnda - vedtak - ADN-2026-24432	1
Innholdsfortegnelse	2
Innledning	3
Sakens bakgrunn	3
Klagers anførsler i korte trekk	3
Advokatnemndas vurdering	4
1. De rettslige utgangspunktene	4
1.1 Utgangspunkter etter yrkeskvalifikasjonsregelverket	4
1.2 Adgangen til å stille krav om egnethetsprøve etter advokatregelverket	5
2. Den konkrete vurderingen	5
Konklusjon:	7

Innledning

Saken gjelder klage over Advokattilsynets vedtak av 16. april 2026, hvor NN fikk avslag på sin søknad om fritak fra egnethetsprøven.

Advokatnemnda har kommet til at klagen ikke tas til følge.

Sakens bakgrunn

NN (f. årstall unntatt) er norsk statsborger, og har dokumentert bestått mastergrad ved Universitetet i By 1 i et EU-land. NOKUT har i vedtak 9. januar 2015 godkjent utdanningen som likestilt med en norsk mastergrad på 303 studiepoeng. Hun har videre fremlagt en erklæring fra Advokatforeningen i landet av 21. oktober 2025. Av erklæringen fremgår det at NN, på grunnlag av sin juridiske universitetsgrad, oppfyller de grunnleggende kvalifikasjonskravene for registrering som advokatfullmektig/trainee lawyer i landet.

NN har arbeidet som jurist i Norge siden 2018, og har siden 2022 vært ansatt som seniorskattejurist i Skatteetaten. Videre har hun avlagt eksamener i flere rettsvitenskapelige emner ved et [Universitet i Norge]. Emnene har totalt gitt henne 90 studiepoeng, og ble gjennomført i 2010, 2016 og 2017. Emnet «Indigenous Peoples' Rights» ble gjennomført da hun var utvekslingsstudent ved universitetet.

NN har også fremlagt kursbevis for flere gjennomførte kurs i regi av Skatteetaten og Juristenes Utdanningscenter.

NN søkte 9. september 2025 Advokattilsynet om adgang til å bruke juristtittelen på grunnlag av utenlandsk juridisk utdanning. I e-post av 30. oktober 2025 ba hun om å bli fritatt fra kravet om bestått egnethetsprøve som vilkår for godkjenning.

Ved vedtak av 16. april 2026 kom Advokattilsynet til at NN hadde yrkeskvalifikasjoner fra EU-landet, jf. [advokatforskriften § 61 første ledd](#), jf. [yrkeskvalifikasjonsloven § 8 andre ledd](#). Advokattilsynet kom imidlertid til at NN ikke hadde godtgjort å ha tilstrekkelige kunnskaper med det nødvendige omfanget, bredden og dybden i norsk rett, og at hennes arbeidserfaring ei heller hadde tilstrekkelig varighet. Advokattilsynet konkluderte dermed med at det ikke var grunnlag for å gi fritak fra å gjennomføre egnethetsprøven etter [advokatforskriften § 61 fjerde ledd](#).

NN påklaget vedtaket 4. mai 2026. Advokattilsynet opprettholdt sitt vedtak og saken ble derfor oversendt Advokatnemnda for behandling 19. mai 2026. NN innga avsluttende innlegg 3. juni 2026. Nemnda anså det nødvendig å innhente ytterligere opplysninger. Slike innkom ved NNs innlegg 3. september 2026.

Advokatnemndas medlemmer har vurdert sin habilitet, jf. [forvaltningsloven § 6](#) og [§ 8](#).

Klagers anførsler i korte trekk

NN ber om fritak fra egnethetsprøven ettersom det verken er nødvendig eller forholdsmessig å kreve dette, hensett til hennes samlede utdanning og virksomhet, særlig i Norge. Det gjøres gjeldende at hun har særlig kjennskap til norsk nasjonal rett og EØS-rett, og kan utøve forsvarlig rettspleie.

NN har jobbet over syv år i Skatteetaten. I hele syvårsperioden har hun utelukkende jobbet med juridiske oppgaver. Stillingstittelen i dag er «seniorskattejurist», oppnådd i 2022. Opprykk til tittelen forutsetter solid juridisk fagkompetanse, relevant erfaring og personlig egnethet.

Arbeidserfaringen knytter seg i hovedsak til skatte- og avgiftsretten, men NN har også jobbet – og jobber fortsatt med – flere andre sentrale rettsområder som Advokattilsynet ikke har tatt stilling til, blant annet:

- [personopplysningsloven](#) og [tvangsfullbyrdelsesloven](#)
- innsynssaker etter [forvaltningsloven](#)
- dokumentavgift: Skattedirektoratet er klageinstans og overordnet organ i dokumentavgiftssaker. Arbeid på

området har dermed gitt henne god kunnskap om rettsforhold knyttet til fast eiendom samt forvaltningsrettslige problemstillinger. I tillegg har hun deltatt på eiendomsrettsseminar i Kartverkets regi to år på rad.

- EØS-rettslige problemstillinger: NN er en del av EØS-nettverket i Skattedirektoratet, og jobber med statsstøttevurderinger.

NN kan dermed anvende juridisk metode på tilfredsstillende nivå.

Utdanningen fra Norge må tillegges større vekt enn Advokatilsynet har gjort. NN gjennomførte høstsemesteret 2010 som utvekslingsstudent ved Det juridiske fakultet, [Universitet i Norge], innenfor rammen av Erasmus-programmet. Opptaket taler for at utdanningene/utdanningsløpene ikke kan anses å være vesentlig forskjellige.

Advokatnemndas vurdering

Advokatnemnda har kompetanse til å behandle alle sider av klagen og ta hensyn til nye omstendigheter, jf. [forvaltningsloven § 34](#) og [advokatloven § 54](#).

1. De rettslige utgangspunktene

Tittelen jurist er i Norge beskyttet etter [advokatloven § 67](#). I bestemmelsen er det fastsatt at juristtittelen bare brukes av den som har juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap, jf. første ledd.

Personer med yrkeskvalifikasjoner fra en annen EØS-stat eller Sveits kan søke Advokatilsynet om godkjenning av sine yrkeskvalifikasjoner etter reglene i [yrkeskvalifikasjonsloven](#), jf. [advokatloven § 67 andre ledd](#). Etter godkjenning fra Advokatilsynet kan søkeren benytte tittelen jurist i Norge.

Med grunnlag i [advokatloven § 67](#) siste ledd er det i [advokatforskriften § 61](#) gitt nærmere regler om adgangen til å bruke tittelen jurist på grunnlag av juridisk utdanning fra en annen stat.

Det følger av dette at adgangen til å ta i bruk juristtittelen i Norge på grunnlag av yrkeskvalifikasjoner fra en annen EØS-stat eller Sveits, er regulert av bestemmelser i både [yrkeskvalifikasjonsloven](#) og [advokatforskriften](#). Disse bestemmelsene gjennomfører Norges forpliktelser etter Europaparlaments- og rådsdirektiv [2005/36/EF](#) (yrkeskvalifikasjonsdirektivet).

1.1 Utgangspunkter etter yrkeskvalifikasjonsregelverket

[Yrkeskvalifikasjonsloven](#) gir – i tråd med yrkeskvalifikasjonsdirektivet – anvisning på et tosporet system for godkjenning av yrkeskvalifikasjoner ved etablering: En generell ordning og en ordning med automatisk godkjenning.

Godkjenning til å ta i bruk tittelen jurist er omfattet av den generelle ordningen. Denne ordningen er regulert i [yrkeskvalifikasjonsloven § 8](#) og [yrkeskvalifikasjonsforskriften kapittel 3](#).

Etter [yrkeskvalifikasjonsloven § 8](#) har en søker som har rett til å utøve yrket i en annen EØS-stat eller Sveits, rett til å utøve et lovregulert yrke i Norge på lik linje med en yrkesutøver som har ervervet sine yrkeskvalifikasjoner i Norge.

[Yrkeskvalifikasjonsforskriften § 3-4](#) anviser imidlertid at den ansvarlige myndigheten – i nærmere angitte tilfeller – kan pålegge yrkesutøveren å gjennomføre utligningstiltak før det gis godkjenning. Dette kan være å fullføre en prøveperiode i inntil tre år eller å bestå en egnethetsprøve. Ifølge første ledd bokstav a kan slike utligningstiltak pålegges der: «... innholdet i yrkesutøverens utdanning er vesentlig forskjellig fra innholdet i den norske utdanningen». I utgangspunktet skal yrkesutøveren ha valgfrihet mellom de nevnte formene for utligningstiltak, jf. [yrkeskvalifikasjonsforskriften § 3-5](#). Unntak fra valgfriheten er imidlertid listet opp i bokstav a til e i bestemmelsen. Ifølge [bokstav a](#) kan det gjøres unntak fra valgfriheten der:

«... utøvelsen av yrket krever særlig kjennskap til nasjonal rett, og yrket består i vesentlig grad av å gi råd og veiledning om nasjonal rett»

I disse tilfellene kan den ansvarlige myndigheten for eksempel stille absolutt krav om å avlegge en egnethetsprøve.

Før det treffes vedtak om utlikningstiltak, må den ansvarlige myndighet vurdere om den kunnskap som yrkesutøveren har ervervet ved sin yrkeserfaring eller livslange læring, helt eller delvis utligner den vesentlige forskjellen mellom den utenlandske og norske utdanningen. Dette følger av [yrkeskvalifikasjonsforskriften § 3-6](#). I den korresponderende bestemmelsen i yrkeskvalifikasjonsdirektivet [artikkel 14 nr. 5](#) er dette kravet satt i sammenheng med forholdsmessighetsprinsippet.

1.2 Adgangen til å stille krav om egnethetsprøve etter advokatregelverket

I [advokatforskriften § 61 fjerde ledd](#) er Advokattilsynet gitt hjemmel til å stille krav om at en søker med utenlandske yrkeskvalifikasjoner må bestå en egnethetsprøve før vedkommende gis godkjenning til å ta i bruk juristtittelen i Norge. Hjemmelen er forankret i [yrkeskvalifikasjonsforskriften § 3-4 første ledd bokstav a](#) og [§ 3-5 første ledd bokstav a](#), jf. over.

Før det fattes vedtak om egnethetsprøve, må imidlertid Advokattilsynet vurdere om den kunnskap som yrkesutøveren har ervervet ved sin yrkeserfaring, helt eller delvis utligner den vesentlige forskjellen i utdanningsinnhold, jf. [yrkeskvalifikasjonsforskriften § 3-6](#).

2. Den konkrete vurderingen

Juristyrket krever særlig kjennskap til nasjonal rett, og yrket består i vesentlig grad av å gi råd og veiledning om nasjonal rett. Det er vesentlige forskjeller mellom en norsk mastergrad i rettsvitenskap og en tilsvarende grad fra et EU-land. Den mest sentrale forskjellen er at store deler av utdanningen i Norge retter seg mot nasjonal norsk rett og EØS-rett.

Advokatnemnda viser videre til hvorfor det i utgangspunktet kreves norsk mastergrad i rettsvitenskap for advokatbevilling og bruk av juristtittelen: Ifølge [Prop. 214 L \(2020–2021\) side 66](#) er målet med utdanningen å gi studentene «generell juridisk kompetanse med tilstrekkelig bredde og dybde. [...] verken bachelorgrad i rettsvitenskap eller andre mastergrader som inneholder juridiske fag, gir tilstrekkelig juridisk kunnskap hva gjelder metode og faglig bredde til å få advokatbevilling».

Det er flere vilkår som må være oppfylt for å få advokatbevilling enn for bruk av juristtittelen, men [advokatforskriften § 63](#) presiserer at «kravet til juridisk utdanning i [advokatloven § 4 første ledd bokstav a](#) er oppfylt dersom advokatbevillingssøkeren har adgang til å bruke tittelen jurist på grunnlag av utenlandsk juridisk utdanning, jf. [§ 61](#) og [advokatloven § 67](#)». Justis- og beredskapsdepartementet har i høringsnotat av 29. september 2023 – Forslag til endringer i advokatloven mv. (overgangsregler mv.) og ny advokatforskrift punkt 3.4.3 del III side 50 uttalt at det gir god sammenheng i regelverket dersom vurderingen av utenlandsk utdanning for advokatbevilling bygger på samme vurderinger som for bruk av juristtittelen.

Bergljot Webster påpeker i note 20 til advokatloven § 4 på rettsdata.no at heller ikke spesialiserte mastergrader, gir grunnlag for advokatbevilling. Hun understreker at bredden i utdanningen er avgjørende for å kunne identifisere problemstillinger utenfor eget spesialfelt.

Dette er bakteppet for ovennevnte hjemmel i [advokatforskriften § 61 fjerde ledd](#), om at det kan stilles krav om at en søker med utenlandske yrkeskvalifikasjoner må bestå en egnethetsprøve før vedkommende gis godkjenning til å ta i bruk juristtittelen i Norge. Kravet om egnethetsprøve skal beskytte forbrukere og tjenestemottakere, og sikre en forsvarlig rettspleie, jf. punkt 3.2.3 i del III i høringsnotat 29. september 2023 Forslag til endringer i advokatloven mv. (overgangsregler mv.) og ny advokatforskrift side 48.

Spørsmålet er imidlertid om den kunnskap som NN har ervervet ved sin yrkeserfaring eller livslange læring, helt eller delvis utligner den vesentlige forskjellen mellom den utenlandske og norske utdanningen, slik at det ikke kan stilles krav om egnethetsprøven.

NN jobber i dag som seniorskattejurist ved Skatteetatens juridiske avdeling i en norsk by, og har vært ansatt i Skatteetaten siden 2018. Den fremlagte arbeidsbekreftelsen med tillegg, datert 19. november og 2. juni 2026, viser at stillingen har vært utpreget juridisk, og at hun dermed har betydelig relevant juridisk yrkeserfaring fra norsk skatteforvaltning. At hun rykket opp til stillingstittelen «seniorskattejurist» i 2022 tilsier at hun har

opparbeidet seg god kompetanse innen dette rettsområdet. Arbeidet har blant annet omfattet saksbehandling og klagebehandling hovedsakelig innen person- og næringsbeskatning, samt beskatning og kontroll av kryptovaluta og andre finansielle instrumenter. Hun har også arbeidet med utredningsarbeid, regelverksutvikling og praksisendringer, utarbeidet prinsipputtalelser og vurdert juridiske problemstillinger etter avgiftsregelverket. I tillegg har hun i betydelig grad jobbet med spørsmål om dokumentavgift i ulike sammenhenger. Etter Advokatnemndas vurdering utligner denne yrkeserfaringen den vesentlige forskjellen mellom den utenlandske og norske utdanningen innen skatteretten.

Videre fremgår det av arbeidsbekreftelsen med tillegg at NN jobber med EØS- og statsstøtteregelverket. Arbeidet omfatter blant annet vurderinger av EØS- og statsstøtterettslige problemstillinger ved innføring av nye avgifter, endring i eksisterende avgifter og etablering av avgiftsfritak. Hun deltar videre i EØS-nettverket i Skattedirektoratet og inngår i et statsstøtteteam. Det er opplyst at om lag 20 % av arbeidstiden siden 2024 har medgått til disse oppgavene. Arbeidet har i vesentlig grad vært selvstendig. På denne bakgrunn legges det til grunn at NN også har sannsynliggjort å ha yrkeserfaring som utligner den vesentlige forskjellen mellom den utenlandske og norske utdanningen innen EØS-rett og statsstøtterett.

En vesentlig del av arbeidet har dessuten knyttet seg til forvaltningsrettslige spørsmål. NN har opplyst at hun i perioden 2022-2023 brukte om lag 30 % av arbeidstiden på slike oppgaver, og deretter 20 % fra 2024 og frem til dags dato. Oppgavene som er beskrevet ovenfor forutsetter uansett et betydelig innslag av forvaltningsrettslige vurderinger. Advokatnemnda mener derfor at NN også har sannsynliggjort å ha yrkeserfaring som utligner den vesentlige forskjellen mellom den utenlandske og norske utdanningen innen forvaltningsrett.

NN trekker videre frem at hun også har arbeidet med flere andre rettsområder, herunder [tvangsfullbyrdelsesloven](#), [personopplysningsloven](#), og innsynssaker etter [forvaltningsloven](#) og [offentleglova](#). Når det gjelder tvangsfullbyrdelse er det opplyst at dette har hatt et mer begrenset omfang. I 2018 ved NAV Innkreving (senere Skatteetaten X) utgjorde slikt arbeid om lag 20 % av arbeidstiden. Hun fattet vedtak og vurderte søknader. Arbeidet ble i hovedsak utført under veiledning. Arbeidet med [personopplysningsloven](#) og behandling av innsynskrav har vært av større omfang. Det er opplyst at NN i perioden oktober 2023 til mars 2024 arbeidet 100 % med [personopplysningsloven](#), samt behandling av innsynskrav og vedtaksfetting, i avdeling for informasjonsforvaltning. Innledningsvis ble arbeidet utført under veiledning, men etter at NN fikk opplæring arbeidet hun selvstendig. Siden 2024 har om lag 10 % av arbeidstiden medgått til behandling av innsynskrav. Arbeidet har i vesentlig grad vært selvstendig. Arbeidserfaringen på nevnte områder tilsier etter Advokatnemndas vurdering at NN har sannsynliggjort å ha yrkeserfaring som delvis utligner den vesentlige forskjellen mellom den utenlandske og norske utdanningen innen nevnte rettsområder.

Av Advokattilsynets vedtak fremkommer at NN ikke har dokumentert å ha kunnskaper i juridisk metode. Basert på NNs arbeidserfaring og utdanning, herunder at hun har stillingen seniorskattejurist, mener Advokatnemnda det ikke er dekning for dette. Arbeidsoppgavene hennes består i det vesentlige av selvstendige juridiske vurderinger, hvor juridisk metode er en grunnleggende forutsetning. Ut ifra dette mener Advokatnemnda at NN også har sannsynliggjort å kunne anvende juridisk metode på tilfredsstillende nivå.

I tillegg til ovennevnte arbeidserfaring, mener Advokatnemnda at NN også har gjennomført annen læring innen skatterett som underbygger ovennevnte vurderinger. Advokatnemnda viser i så måte til at hun har avlagt eksamen i «skatterett» ved et universitet i Norge, samt gjennomført følgende kurs hos Skatteetaten:

- «Grunnleggende EØS-rett og forholdet til skatteretten» (tre timer)
- «Taxation – Taxpayer's Rights and Human Rights» (syv timer)
- «DFØ – Innsyn – et e-læringsmagasin om offentliglova» (en time)
- «Statsstøtteregelverket. Kompensasjon av merverdiavgift. Begrepet økonomisk virksomhet og konkurranse i et EØS-rettslig perspektiv.» (seks timer)

NN har dessuten fremlagt kursbevis fra Juristenes Utdanningssenter på at hun gjennomførte «Det årlige kurset i statsstøtterett 2024» (tolv timer).

Endelig vises til at NN også har avlagt eksamen ved et [Universitet i Norge] i andre rettsvitenskapelige enkeltemner: «Indigenous Peoples' Rights», «Arbeidsrett», «Energy Law», «Selskapsrett» og «Diskrimineringsrett». Samlet har hennes eksamener ved universitetet gitt henne 90 studiepoeng. Det legges dermed til grunn at hun også har sannsynliggjort tilstrekkelige kunnskaper innen disse rettsområdene.

Oppsummeringsvis mener Advokatnemnda at NN har sannsynliggjort å ha kunnskap ervervet ved sin yrkeserfaring og livslange læring, som helt utligner den vesentlige forskjellen mellom den utenlandske og norske utdanningen på noen rettsområder, og delvis utligner forskjellen på noen rettsområder.

Når Advokatnemnda allikevel har kommet til at Advokattilsynet kan pålegge NN å gjennomføre utlikningstiltaket egnethetsprøve, er det fordi hennes erfaring ikke dokumenterer at hun har den nødvendige bredden med tilhørende dybde og omfang i sine kunnskaper om norsk rett. Særlig gjelder dette fordi det dreier seg om helt sentrale rettsområder som inngår i norske juristers kjernekompetanse, som hun ikke har sannsynliggjort å ha relevant arbeidserfaring eller annen erfaring fra, så som offentligrettslige fag som sivil- og straffeprosess, privatrettslige fag som familie- og arverett, fast eiendoms rettsforhold og alminnelig formuerett.

Etter dette er det Advokatnemndas vurdering at Advokattilsynet korrekt har lagt til grunn at NN ikke i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort at hennes kunnskaper innen norsk rett innehar nødvendig omfang, bredde og dybden for å gjøre fritak fra kravet om egnethetsprøve. Hennes yrkeserfaring og samlede læring utligner delvis den vesentlige forskjellen mellom utdanningen i EU-landet og utdanningen i Norge, men det foreligger likevel avvik som tilsier at egnethetsprøven må gjennomføres før søknaden om godkjent bruk av juristtittelen kan godkjennes. I vurderingen av avvikenens betydning har nemnda særlig sett hen til formålet med kravet om egnethetsprøve – at den skal beskytte forbrukere og tjenestemottakere, og sikre en forsvarlig rettspleie.

I fortsettelsen av dette er det også Advokatnemndas vurdering at dagens ordning med en generalisert egnethetsprøve er tilstrekkelig og forholdsmessig. Prøven organiseres av det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo, tilbys to ganger per år og har en deltakeravgift på 12 000 kroner. Prøven er av beskjedent omfang og består av en skriftlig skoleeksamen på 8 timer og en muntlig prøve på cirka 45 minutter. Formålet er å teste juridisk metode og kunnskap i sentrale deler av norsk privatrett, offentlig rett og EØS-rett, slik at det overordnede og generelle kompetansenivået som kreves av norske jurister, blir vurdert. Hoveddelen av pensum dekkes av «Knophs oversikt over Norges rett» og stiller dermed begrensede krav til forståelse av de ulike rettsområdene som inngår i prøven. Prøven gir et godt grunnlag for å vurdere søkerens kunnskapsgrunnlag. Advokatnemnda ser at det kan fremstå motstridende å kreve en generell prøve i et slikt tilfelle hvor klager har godtgjort på enkelte rettsområder å ha utlignet forskjellene mellom den utenlandske og den norske utdanningen, på enkelte rettsområder delvis å ha utlignet disse, mens det på andre rettsområder helt mangler slik hel eller delvis utligning. Det bemerkes at det per i dag ikke tilbys tilpassede prøver. Videre vil en tilpasset prøve som utelater fagområder klager behersker, presumptivt være til klagers ugunst, ettersom prøven da vil oppleves som mer krevende. Og dersom klager har tilstrekkelige forhåndskunnskaper på de rettsområder som påstås behersket, vil det heller ikke være behov for tidkrevende forberedelser.

Klagen har etter dette ikke ført frem.

Vedtaket er enstemmig.

Konklusjon:

Klagen tas ikke til følge.